

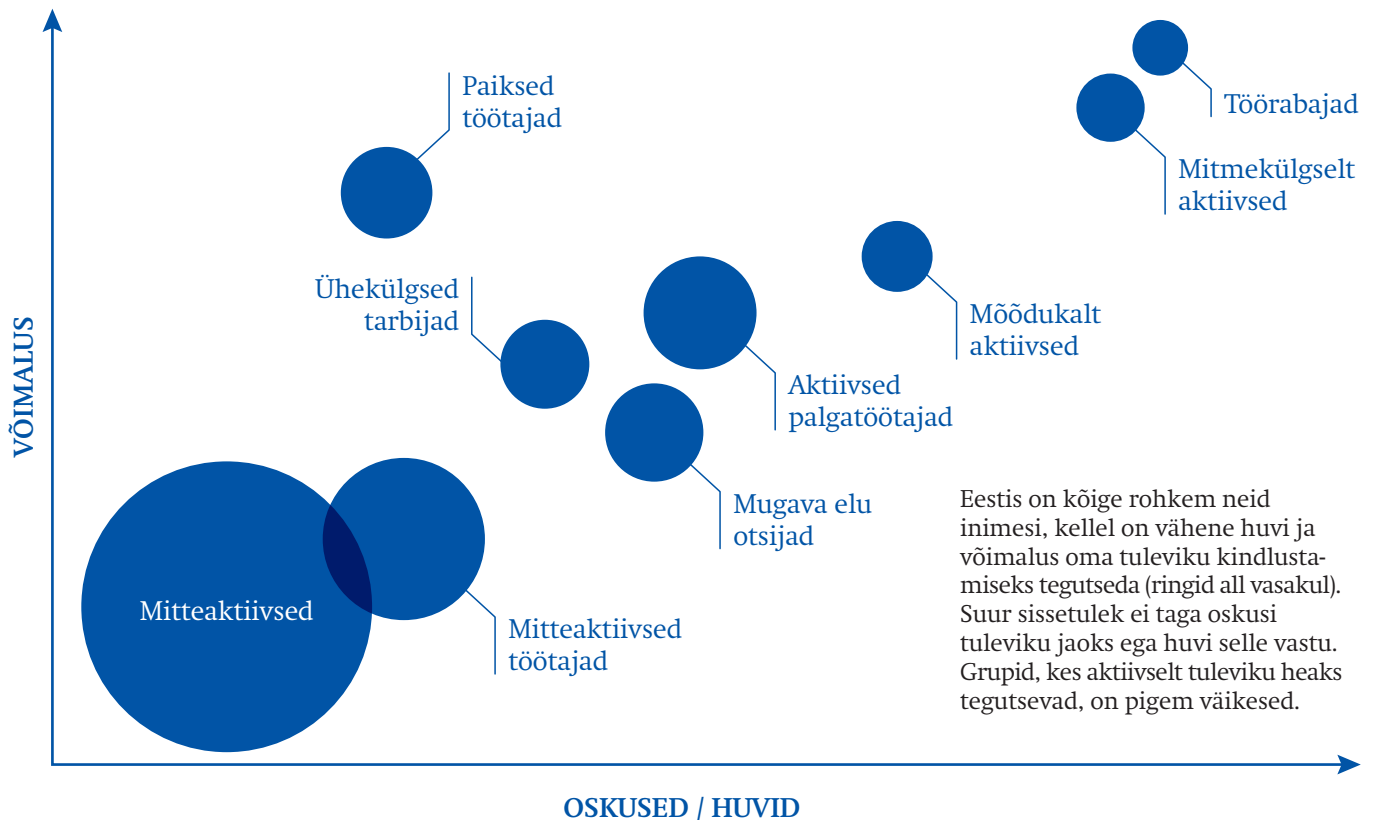
EESTI ELANIKUD MÕTLEVAD OMA TULEVIKU PEALE VÄHE. PALJUDEL EI OLE VÕIMALUSI EGA OSKUSI OMA RAHA TULEVIKUKS TARGALT PAIGUTADA

Umbes 2% Eesti elanikest said 2017. aastal tulusid aktsiatelt, fondidest või võlakirjadelt

III sambasse paigutatakse raha järjest vähem – 2009. aastal 9% ja 2017. aastal 7%

Tarbimine leibkonnaliikme kohta on 2007–2015 kasvanud umbes poole võrra (55%). Kuigi selle ajaga on kasvanud ka hinnad, ei ole hinnatõus olnud nii kiire (tarbijahinnaindeks on suurenenud 26,6%)

Joonis näitab Eesti elanike jaotumist oma tulevikuks rahaliselt valmistumise profiilides võimaluste ja huvi telgedel. Ringi suurus näitab grupi suurust.

Mida need tulemused meile näitavad?

- Rahatarkus toetab säästmist, kui see on seotud inimese igapäevaelu tegevuste ja isiklike elustiilambitsioonidega.
- Inimese varaline seis ja säästmisotsused sõltuvad oluliselt sellest, millises elukaare etapis nad on.
- Suurema sissetulekuga võivad kaasneda vähesed oskused rahaga ümber käia ja vastupidi. Säästmis- ja rahakasutusoskused arenevad praktilise elu käigus, igapäevaseid pisikesi otsuseid langetades ja ellu viies.
- Oskused taandarenevad, kui vajadus tegevuseks väheneb (elukaare lõpp), keskkond ei toeta tegevust (ääremaade teenuste kokkutõmbumine) või elu muutub liiga mugavaks (ülalpeetava või hooldatava roll).

Uuringu „Eesti elanike sissetuleku- ja varaprofiilid“ viis Arenguseire Keskuse tellimisel läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuringute keskus. Uuringu eesmärk oli mõista, milline on eri sotsiaalsete rühmade võime ise enda tulevikku kindlustada ning kuidas on inimeste elu viimase kümne aasta jooksul muutunud. Uuringu andmed pärinevad erinevatest andmekogudest, näiteks Eesti sotsiaaluuring (ESU), Mina.Meedia.Maailm uuring (MeeMa), leibkonna eelarve uuring (LEU), Maksu- ja Tolliameti andmed.

Uuringu kontakt: Johanna Vallistu, Arenguseire Keskuse tuleviku vanemaealiste rahalise heaolu uurimissuuna juht, johanna.vallistu@riigikogu.ee

EESTI ELANIKE SISSETULEKUD ON ALATES 2007. AASTAST KASVANUD KÕIKIDES RÜHMADES KESKMISELT LIGI KAHEKORDSEKS, KUID PALJUD HINDAVAD OMA MAJANDUSLIKU OLUKORRA MUUTUMIST JÄTKUVALT NEGATIIVSELT

Sissetulekute ja tarbimiskulude vahe osakaaluna sissetulekust oli 2007. aastal 19%, 2017. aastal 12%

2010. leidis 8% elanikkonnast, et nende toimetulek on muutunud paremaks. 2015. aastal arvas nii juba 19%. Raskem on muukeelsel elanikkonnal ning peredel, kus on puudega inimesed

Eesti elanikest u 90% on vähemalt üks kinnisvaraobjekt, kuid renditulu osakaal on sissetulekutes madal

Sissetulekud on 2007. aastast kasvanud kahekordseks	Keskmisest kiiremini on kasvanud sissetulek meestel, noorematel (25– 49aastastel), Tallinna elanikel ja kõrge sissetulekuga inimestel
Eesti inimeste suurim vara on nende eluase	Eestis on suur koduomanike osakaal. Renditulu on sellest hoolimata tagasihoidlik
Eestlaste tarbimiskulutused on pidevalt kasvanud	Kõige olulisem tarbimise kujundaja on sissetulek – sissetuleku kasvades suureneb ka tarbimine. Rasketel aegadel vähendatakse oma kulutusi nii palju, kui võimalik
Suurem sissetulek ei too alati kaasa suuremat säästmist	Kõrgema sissetulekuga inimesed on sagedamini väitnud, et neil on sääste, madalama sissetulekuga inimesed harvem
Objektiivsete näitajate poolest on Eesti elanike elu läinud paremaks	On vähem neid, kes väidavad, et nende leibkonna majanduslik olukord on kehvemaks läinud. Kuid märksa vähem on neid, kes leiavad, et see on paremaks läinud

Mida need tulemused meile näitavad?

- Suurem palk ei ole alati seotud kõrgema säästuga. Sissetuleku kasvades „aidatakse” järgi ka tarbimine.
- Keerulistel aegadel vähendatakse enim toidukulutusi – nii absoluutsuuruse kui suhtena sissetulekust. Eluasemekulutusi ei saa enamik inimesi keerulistel aegadel vähendada. Vabaajakulutused on suurimad lastega peredes.
- Inimestel on sissetulekust vähem kätte jäänud.
 - Üksikvanemad elavad palgast palgani ja nende olukord on aastate jooksul kehvemaks muutunud.
 - Üksikutel pensionäridel jääb sissetulekust sama suur osa alles, kui üksikutel töötavatel inimestel, ehkki nende sissetulek on tunduvalt väiksem.

Uuringu „Eesti elanike sissetuleku- ja varaprofiilid” viis Arenguseire Keskuse tellimisel läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringu keskus. Uuringu eesmärk oli mõista, milline on eri sotsiaalsete rühmade võime ise enda tulevikku kindlustada ning kuidas on inimeste elu viimase kümne aasta jooksul muutunud. Uuringu andmed pärinevad erinevatest andmekogudest, näiteks Eesti sotsiaaluuring (ESU), Mina.Meedia.Maailm uuring (MeeMa), leibkonna eelarve uuring (LEU), Maksu- ja Tolliameti andmed.

Uuringu kontakt: Johanna Vallistu, Arenguseire Keskuse tuleviku vanemaealiste rahalise heaolu uurimissuuna juht, johanna.vallistu@riigikogu.ee